

ارائه ی یک مدل ریاضی چند هدفه برای بهینه سازی زنجیره تامین حلقه بسته تحت شرایط عدم قطعیت با الگوریتم ژنتیک

سجاد جلالی فر¹، رضا احتشام راثی^{2*}، علی محتشمی³

¹دانشجوی دکتری، گروه مدیریت صنعتی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران
²استادیار، گروه مدیریت صنعتی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران (عهده دار مکاتبات)

³دانشیار، گروه مدیریت صنعتی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران
تاریخ دریافت: شهریور 1402، اصلاحیه: آبان 1402، پذیرش: آذر 1402

چکیده

بهینه سازی زنجیره تامین بر یکپارچه سازی فعالیتهای زنجیره تامین و نیز جریانهای اطلاعاتی مرتبط با آنها از طریق بهبود در روابط زنجیره در جهت دستیابی به مزیت رقابتی قابل اتکا و مستدام، اشاره دارد. در این پژوهش بهینه سازی زنجیره تامین به این دلیل انتخاب شده است که برای ارائه کالا و خدمات در اقتصاد، یک ساز و کار و سیستمی باید وجود داشته باشد تا کارایی و بهره وری اقتصادی به حداکثر برسد و کالاها و خدمات بازگشتی به صورت کم هزینه و آسان جمع آوری شود. اقتصاد مدور که بحث اصلی آن در مورد بازیافت کالاهای برگشتی و کالاهایی که نیاز به تعمیرات دارند تا دوباره از آن ها استفاده شوند است. در این تحقیق بر لزوم استفاده از قطعات و اجزاء سالم در باز تولید محصولات تاکید می شود و این باز تولید از همه کالاها در هر بخش از زنجیره تامین است که قابل استفاده نباشد و به بخش باز تولید منتقل می شود و باز تولید می گردد. نتایج اجرای مدل ارائه شده در الگوریتم ژنتیک نشان می دهد که الگوریتم در زمان معقول به جواب نزدیک به جواب بهینه رسیده است. الگوریتم پیشنهادی در حل مسائل با ابعاد خیلی کوچک به زمان محاسباتی بیشتری نسبت به نرم افزار بهینه سازی لینگو نیاز دارد. در حالی که در حل مسائل با افزایش ابعاد مسأله زمان محاسباتی الگوریتم پیشنهادی در قیاس با لینگو به مراتب کمتر می شود. بنابراین، در این مثالها مشخص شد که الگوریتم می تواند در فاصله زمانی بسیار کمتر نسبت به LINGO در مسائل مقیاس بزرگ، به جواب قابل قبول دست پیدا کند.

واژه های اصلی: زنجیره تامین، مدل ریاضی چند هدفه، الگوریتم ژنتیک، زنجیره تامین حلقه بسته

1- مقدمه

از مدیریت زنجیره تامین در راستای مدیریت دانش می تواند در بهبود اهداف سازمان کمک بسیار مناسبی باشد لذا در این مقاله سعی بر آن شده است که به شناخت مدیریت زنجیره تامین در سازمان ها پرداخته شود و در ادامه به شناخت و بررسی عامل دانش در سازمان ها و نقش و اهمیت آن در سازمان ها در راستای بکار گیری مدیریت زنجیره تامین و اطلاعات پرداخته شود. [4]

زنجیره های تامین، تامین کنندگان را به یک شرکت تولیدی و شرکت را به مشتریانش ارتباط می دهد [5]. برای اداره صحیح زنجیره تامین لازم است تا نسبت به خدمات عالی به مشتریان، هزینه های پایین و زمان چرخه کوتاه اطمینان حاصل کنیم [6,7].

به دلیل تحولات اجتماعی و سیاسی و کمیابی مواد اولیه برای تولید، عدم قطعیت عامل مهمی در مدل های شبکه زنجیره تامین است [2]. یکی از عوامل اصلی رقابت در فضای رقابتی کنونی زنجیره تامین است، بطوریکه کارخانه ها و سازمانها برای افزایش کارایی و اثربخشی، و دستیابی به اهداف و آرمان های خود، ملزم به داشتن یک زنجیره تامین مناسب هستند [3]

به دلیل افزایش روزافزون آلودگی های زیست محیطی و الزامات دولت ها برای مقابله با آلودگی های زیست محیطی، سازمانها ملزم به به کارگیری زنجیره های تامین سبز هستند که مسائل زیست محیطی را در کنار مسائل مالی مدنظر قرار میدهد [1].

در حل به نارضایتی مشتریان [25] و از دست دادن فروش منجر شود و هزینه‌های بالایی را برای رفع متحمل سازمان کند [26]. شرکت‌هایی در کلاس جهانی خیلی از موفقیت‌هایشان را به مدیریت زنجیره تأمین نسبت می‌دهند [27].

برای طراحی استراتژی می‌توان از رویکردهای متعارف استراتژی استفاده کرد [28]. اما زمانی که آینده غیرقابل پیش‌بینی و با عدم قطعیت مواجه باشد دیگر این قبیل رویکردها، غیر کاربردی بوده و بی معنی می‌باشند و می‌بایست از رویکردهایی که مناسب با شرایط ناپایدار است یا با شرایط عدم قطعیت مواجه هستیم سود جست [29]

عدم قطعیت در طراحی زنجیره‌های تأمین که ناشی از افق بلندمدت تصمیم‌گیری است، به دودسته قابل تقسیم است [30]. دسته اول، عدم قطعیت روزه مربوط به پارامترها است [31] توجه به مسئله اختلالات در طراحی شبکه‌ها، نه تنها می‌تواند سبب اتخاذ تصمیمات قابل اطمینان تری گردد، بلکه از ضررهای احتمالی نیز جلوگیری خواهد شد [32]. که خود به دودسته سیستمی و محیطی قابل تقسیم‌بندی است [33]. دسته دوم نیز مربوط به حوادث غیرمترقبه‌ای است [34] که می‌تواند زنجیره‌های تأمین را با ضرر بزرگی مواجه کند و سبب از بین رفتن تسهیلات، افزایش هزینه حمل و نقل و از دست رفتن سهم بازار گردند

زنجیره تأمین بر تمام فعالیت‌های مرتبط با جریان و تبدیل کالاها از مرحله ماده خام (استخراج) تا تحویل به مصرف‌کننده نهایی و نیز جریان‌های اطلاعاتی مرتبط با آنها مشتمل می‌شود [35,36] و کالاها و خدمت بازگشتی به‌صورت کم هزینه و آسان جمع‌آوری شود و اقتصاد مدور که بحث اصلی آن در مورد بازیافت کالاهای برگشتی و کالاهای که نیاز به تعمیرات دارد تا دوباره از آنها استفاده شود است [37] بهینه‌سازی زنجیره تأمین عبارت است از فرایند برنامه‌ریزی، اجرا و کنترل عملیات مرتبط با زنجیره تأمین در بهترین حالت ممکن [38,39].

بهینه‌سازی زنجیره تأمین بر یکپارچه‌سازی فعالیت‌های زنجیره تأمین [40] و نیز جریان‌های اطلاعاتی مرتبط با آنها از طریق بهبود در روابط زنجیره در جهت دستیابی به مزیت رقابتی قابل اتکا و مستدام، مشتمل می‌شود [41].

رویکردهای سنتی برنامه‌ریزی استراتژیک مدیریت زنجیره تأمین در مواجهه با آشفتگی و عدم قطعیت در محیط [42]، معطوف نبوده و از قابلیت پاسخگویی مناسبی برخوردار نیستند [43].

اما اجرای مدیریت زنجیره تأمین زمانی می‌تواند در سازمان‌ها مفید واقع شود و می‌تواند که به اهداف خود برسد که، بتواند در تعامل با اهداف و اجزای سازمان به خوبی خود را نشان دهد یکی از این مسائل مهم در سازمان‌ها توجه به مدیریت دانش می‌باشد [44].

در این پژوهش بهینه‌سازی زنجیره تأمین به دلیل این انتخاب شده است که برای ارائه کالا و خدمات در اقتصاد یک سازوکار و سیستمی باید وجود داشته باشد تا کارایی و بهره‌وری اقتصادی با حداکثر برسد [8] زنجیره تأمین ارتباط بین بازار محصولات جدید و بازار محصولات مرجوعی برقرار می‌کند [9] به دلیل بالا بردن جنبه اقتصادی و کارآمدی زنجیره تأمین در این بحث و یکپارچه‌سازی عملیات اقتصادی انتخاب شد است و به‌طور کلی زنجیره تأمین زنجیره‌ای است که همه فعالیت‌های مرتبط با جریان کالا و تبدیل مواد، از مرحله تهیه ماده اولیه تا مرحله تحویل کالای نهایی به مصرف‌کننده را شامل می‌شود [10].

زنجیره تأمین به دو نوع حلقه بسته و حلقه باز تفکیک می‌شود در صورتی که این دو بازار بر هم منطبق شوند، شبکه حلقه بسته و در غیر این صورت حلقه باز نامیده می‌شود [11]. به‌عنوان نمونه، محصولات مرجوعی از دو مسیر به زنجیره بسته بر می‌گردند:

- در صورتی که بازیابی شوند، به‌عنوان محصول جدید بر می‌گردند.

- در صورتی که بازیابی نشوند، اجزا سالم آن به‌عنوان ماده اولیه برگشته و یا بازیافت می‌شوند [12].

زنجیره‌های تأمین دارای انواع مختلفی هستند که می‌توان از مهمترین آنها به «ساخت یکپارچه برای ذخیره کردن» [13]، «پس از تخلیه پرکردن به‌طور مستمر»، «ساخت برمیانی سفارش» [14] و «مونتاز کانالی» اشاره کرد. اداره زنجیره تأمین با وجود عدم اطمینان در تقاضا و تأمین و نیاز برای هماهنگی بین چندین فعالیت تجاری شرکاء مشکل است [15]. با توجه به طبیعت پیچیده زنجیره‌های تأمین، آنها معمولاً با حد بالایی از عدم قطعیت و ابهام مواجه هستند [16] که می‌تواند کیفیت عملکرد آنها را به‌طور نامطلوبی تحت تأثیر قرار دهد و توانایی زنجیره را در پیش‌بینی شرایط آینده با مشکل مواجه می‌کند [17].

از اصلی‌ترین این مشکلات می‌توان از «اثر شلاق چرمی» و «ذخیره فریبنده» [18] نام برد. راه‌حلی برای مشکلات زنجیره تأمین وجود دارند که از آن جمله می‌توان به «ادغام عمودی، موجودی مناسب» [19]، «استراتژی‌های کاهش عدم اطمینان محیطی» [20] و استفاده از «تکنیک‌ها و فنون مناسب برنامه‌ریزی و تولید» [21] اشاره کرد. به دلیل اینکه زنجیره‌های تأمین ممکن است طولانی و پیچیده و شامل تعداد زیادی شرکاء تجاری باشد، مشکلاتی طی آن پیش می‌آید [22].

شرایط عدم قطعیت نوعی نگرش دقیق به اعداد هست که دربرخی علوم کاربرد دارد [23]. همچنین تأثیر بر داده‌های اندازه‌گیری شده دارد. در شرایط عدم قطعیت کنونی بسیاری از افراد و سازمان‌ها بر این باورند که استراتژی معنا و مفهوم و جایگاه خود را از دست داده است [24]، چرا که زمانی که آینده کاملاً قابل پیش‌بینی است، این مشکلات در صورت تأخیر

تحقیقات که درباره زنجیره تامین انجام شده می توان به مطالعه گولن و همکاران²(2009) اشاره نمود. مدل ارائه شده توسط آنها یک مدل برنامه ریزی تصادفی غیر خطی عدد صحیح مختلط می باشد که دو هدفه نیز هست. توابع هدف مدل هزینه های اقتصادی و اثرات زیست محیطی هستند. مطالعات انجام شده در این زمینه می توان به مطالعه فنگ و راکش³ (2010) اشاره نمود. آنها یک مدل یکپارچه ای را که در آن نوسانات تقاضا و هزینه ها به صورت غیرقطعی بود در نظر گرفتند و با رویکرد بهینه سازی استوار مدل پیشنهادی خود را با هدف کمینه سازی هزینه ها حداقل نمودند [19].

در این تحقیق، یک مدل برنامه ریزی عدد صحیح مختلط (MILP) برای طراحی شبکه لجستیک یکپارچه پیشرو/معکوس چندلایه، چند محصولی، تک دوره‌ای به همراه ظرفیتهای محدود شده و با شرایط نبود قطعیت ارائه می شود که به طور همزمان گزینه های بازایی، تعمیر، تولید دوباره و همچنین گزینه دفع ضایعات را در برمی گیرد. هدف کمینه سازی هزینه کل شبکه است [16].

بهرامی و همکاران⁴(1397) پژوهشی با عنوان مدل سازی و حل یک سیستم مدیریت موجودی توسط فروشنده چند کالایی با محدودیتهای تصادفی گنجایش انبار و بودجه ارائه نمودند. همکاری در زنجیره ی تامین به عنوان یک تفاوت در کسب و کار و یک منبع ایجاد مزیت رقابتی شناخته شده است. یکی از پرکاربردترین انواع همکاری در زنجیره ی تامین، قرارداد مدیریت موجودی توسط فروشنده میباشد [40]

غلام نتاج و همکاران⁵(1395) پژوهشی با عنوان ارائه یک مدل چند هدفه برای مساله طراحی شبکه در زنجیره تامین حلقه بسته با مرکز پشتیبانی ارائه نمودند. اهمیت و تاثیر زنجیره تامین بر بازار رقابتی عصر حاضر و جنبه های مثبت بهینه سازی زنجیره ها موجب توجه محققان به شبکه های زنجیره تامین شده است. زنجیره تامین رو به جلو، جریان حرکت مواد و محصولات را از تامین کنندگان به مشتریان در نظر می گیرد. زنجیره تامین معکوس شامل جریان برگشت مواد و محصولات استفاده شده یا فروخته نشده مشتریان می باشد که به منظور بازیافت و یا استفاده مجدد به زنجیره تامین برگشت داده می شوند [21].

مسلمی پور و همکاران⁶ (1395) پژوهشی با عنوان بهینه سازی زنجیره تامین پایدار با استفاده از الگوریتم های فراابتکاری ازدحام ذرات چند هدفه و الگوریتم ژنتیک با مرتب سازی نامغلوب ارائه نمودند. توسعه پایدار، مفهوم جدیدی است که پس از انقلاب صنعتی و معضلات ایجاد شده در رابطه با صنعتی شدن و توسعه تکنولوژیک، و از طریق پیوند

دلیل و علل انتخاب این موضوع برای این پژوهش این است که در زنجیره تامین تلاش در آن است که از مواد اولیه که قبلا استخراج شده و کالا با آن تولید شده را به چرخه تولید برگردانده شود از عوامل و اثرات زیست محیطی واجتماعی و... بکاهد و کالاهای با ارزش و کیفیت تولید کنیم با هزینه کم که سود زیاد و بهره‌وری خوبی داشته باشد (بیستوسومین اجلاس اعضای متعهد به توافق اقلیمی پاریس (23) COP)

با حداکثر سازی ارزش کالاو بهینه سازی جریان کالا در این تحقیق می توان کارهای زیاد نمود یعنی در پژوهش های قبلی مرجوعی بازیافت می شوند و کالاهای از این مواد تولید می شود کالاهای درجه دو و سه است که از ارزش کالاهای تولید کم می کند و در بازتولید کالاها با سرعت بیشتر وارد زنجیره تامین می گردد و جریان کالا بهتر و بیشتر انجام می شود. در بازتولید بهبود کارایی مواد در داخل شرکت و افزایش بهره‌وری مواد در زنجیره تامین ایجاد می شود.

در تحقیقات قبلی مواد زائد و غیرقابل استفاده بیشتر تولید می شود ولی در این تحقیق از کمترین و کوچک ترین قطعات و بخش های کالاهای برگشتی و خراب می توان استفاده بهینه نمود و با این کار بهره‌وری زنجیره تامین هم بالا می رود. در این تحقیق بر لزوم استفاده از قطعات و اجزاء سالم در باز تولید محصولات تاکید می شود و این باز تولید از همه کالاها در هر بخش از زنجیره تامین باشد که قابل استفاده نیست به بخش باز تولید منتقل می شود و باز تولید می گردد در صورتی که در تحقیقات قبلی از کالاهای برگشتی از بخش های مصرفی به بخش بازیافت انتقال می یابد و در کل زنجیره تامین برای مدیریت و بهینه سازی در امر تولید و حمل و نقل و توزیع برای رضایت مندی مشتری و باعث کاهش هزینه ها و افزایش سود می شود.

2- مبانی و چهارچوب نظری تحقیق

نقش طراحی و بازطراحی شبکه در بازار تجارت کنونی یک فعالیت بسیار مهم شده است به این علت که شرکت ها امروزه با چالش های بسیاری مواجه هستند. همانطور که توسط بالو و همکاران¹ در سال 1968 مطرح شده است باز طراحی شبکه ی زنجیره تامین موجب کاهش 5 تا 15 درصدی هزینه ی شبکه می شود در رویکرد بازطراحی، یک شبکه با تعدادی کارخانه، مراکز توزیع وجود دارد که در مکانهای ثابت در حال فعالیت هستند و تصمیمات جدید شامل مکانیابی تسهیلات و مشخصه هایی در طول زنجیره تامین که باید گرفته شود را شامل می شود که تمرکز اصلی بر توسعه ی مراکز موجود با اضافه نمودن سطوح ظرفیت، بستن مراکز موجود، بازکردن مراکز جدید و اضافه نمودن ظرفیت به آنها می باشد [12].

² Glen and et al

³ Fang and Rakesh

⁴ Bahrami and et al

⁵ Golam Nataj and et al

⁶ Moslemipour and et al

¹ Balo and et al

-مرکز مشتری کمبود محصول خود را می‌توانند از دیگر مرکز مشتری تأمین کنند.

-جریان کالا بین نقاط مختلف زنجیره تأمین به صورت نرمال است.

-کالاهای مرجوعی(بازگشتی) از زنجیره معکوس استفاده می‌کنند.

3- پیشینه تحقیق

نقش طراحی و بازطراحی شبکه در بازار تجارت کنونی یک فعالیت بسیار مهم شده است به این علت که شرکتها امروزه با چالشهای بسیاری مواجه هستند[6].

بشیری و شرافتی¹¹(1391) پژوهشی با عنوان طراحی شبکه زنجیره تأمین حلقه بسته در یک محیط فازی با استفاده از تحلیل مؤلفه های اصلی ارائه نمودند. اغلب مسائل طراحی شبکه زنجیره تأمین در محیط فازی تک محصولی بوده و در آنها نیاز مشتریان و برخی معیارهای کیفی نادیده گرفته میشود[24]. اسیرو¹² و همکاران (2018) پژوهشی با عنوان همتراز سازی طرح زنجیره تأمین برای تقویت انعطاف‌پذیری ارائه نمودند بسیاری از محققان اثر حوادث مخرب مانند بلایای طبیعی و نیروهای اقتصادی و بازار را در زنجیره‌های تأمین جهانی بررسی کرده‌اند[22].

در جهان امروز، تغییرات در عرصه اقتصاد و صنعت با سرعت بیشتری نسبت به گذشته در حال وقوع میباشد. هدف سازمانها و شرکتها، حفظ و افزایش سود و همچنین بقا و دوام بیشتر در بازار است؛ به طوریکه جهانی شدن فعالیت‌های اقتصادی در کنار رشد سریع فناوری و منابع محدود، شرکتها را در یک رقابت تنگاتنگ قرار داده است. ازجمله مزیت‌های رقابتی برای شرکتها، کاراتر و اثربختر کردن فعالیت‌هایی نظیر زنجیره تأمین است. همچنین به دلیل قوانین دولتی، مسائل زیست‌محیطی و گسترش مفهوم مسئولیت‌پذیری اجتماعی، مدیریت زنجیره تأمین حلقه بسته مورد توجه بسیاری از محققان قرار گرفته است. زنجیره تأمین حلقه بسته شامل هر دو شبکه زنجیره تأمین رو به جلو و معکوس می‌باشد و هدف از طراحی آن ترکیب کردن ملاحظات محیطی با طراحی شبکه زنجیره تأمین سنتی از طریق جمع‌آوری محصولات استفاده شده و فعالیت‌های مربوط به استفاده مجدد از آنها می‌باشد. در این مقاله یک مدل زنجیره تأمین حلقه بسته دو هدفه، چند دوره‌ای، چند محصولی با در نظر گرفتن ملاحظات زیست محیطی و اعمال مفاهیم کمبود قابل جبران و تخفیف، گسترش داده شده است[9].

ایران زاده و همکاران¹³ (1398) پژوهشی با عنوان بهینه سازی ترکیبی زنجیره تأمین دو سطحی حلقه-بسته در رابط عدم اطمینان (مطالعه موردی صنایع لبنی) ارائه نمودند[17].

بین ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی شکل گرفته است که در موفقیت بلند مدت یک کسب و کار حیاتی است[36].

هووو و همکاران⁷ (2018) پژوهشی با عنوان تاثیر عملیاتها و استراتژیهای زنجیره تأمین بر یکپارچگی و عملکرد ارائه نمودند. هدف این مطالعه، توسعه مدل جامعی است که درک روابط بین استراتژیهای عملیات، استراتژیهای زنجیره تأمین، یکپارچگی زنجیره تأمین و عملکرد شرکت را تسهیل می‌دهد[14].

لی و همکاران⁸ (2018) پژوهشی با عنوان قیمت گذاری و مصوبات موجودی در زنجیره تأمین مواد غذایی با وقفه در تولید و کنترل وخامت ارائه نمودند. خرابی مواد غذایی در اکثر کشورهای جهان دچار یک مشکل اساسی است که ممکن است باعث زیان های اقتصادی و زیان های زیست محیطی شود. کینا⁹ و ویرما¹⁰ (2018) پژوهشی با عنوان مدیریت لجستیک در زنجیره ی عرضه مرور کلی ارائه نمودند. هدف از این مقاله، بررسی لجستیک / مدیریت لجستیک در زنجیره ی عرضه و مسائل مربوط به لجستیک فعلی آنها در کسب و کار کنونی و ارائه ی یک روش مفهومی برای موضوعات مرتبط با آن است. روش شناسی مبتنی بر لجستیکی ست که ورودی روش شناسی است [43] و مزایایی که بازده ی روش شناسی تلقی می‌گردد. بررسی پیشینه ی تحقیق بر روی مسائل کلیدی بیرونی و درونی لجستیک انجام شده است و ابعاد مختلف آن را تعیین می‌کند.

با پیروی از چنین ادبیات و یافته‌هایی فرضیات زیر مطرح می‌گردد:

- 1- محصولات تولیدی ابتدا وارد انبار ذخیره شده و سپس بین مرکز توزیع در طول زنجیره تأمین می‌شود.
- میزان عرضه و تقاضا برای هر محصول یا یک محصول خاص در هر مرکز به صورت مستقل از دیگر مراکز مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- مرکز مشتری کمبود محصول خود را می‌تواند از دیگر مرکز مشتری تأمین کنند.
- جریان کالا بین نقاط مختلف زنجیره تأمین به صورت نرمال است.
- کالاهای مرجوعی(بازگشتی) از زنجیره معکوس استفاده می‌کنند.
- محصولات تولیدی ابتدا وارد انبار ذخیره شده و سپس بین مرکز توزیع در طول زنجیره تأمین می‌شود.
- میزان عرضه و تقاضا برای هر محصول یا یک محصول خاص در هر مرکز به صورت مستقل از دیگر مراکز مورد بررسی قرار می‌گیرد.

⁷ Huo and et al

⁸ Li and et al

⁹ Kiana

¹⁰ Virma

¹¹ Bashiri and Sherafati

¹² Asiro and et al

هدف این مطالعه، توسعه مدل جامعی است که درک روابط بین استراتژیهای عملیات، استراتژیهای زنجیره تامین، یکپارچگی زنجیره تامین و عملکرد شرکت را تسهیل می دهد.

جدول (1): برخی تحقیقات انجام شده

شماره	نام نویسنده	سال	موضوع
1	رضانیا و موسی زاده	2023	طراحی شبکه تاب آور زنجیره تامین حلقه بسته مواد غذایی در شرایط عدم قطعیت تقویت خاصیت ارتجاعی زنجیره
2	محمدی و سلیمانی	2020	طراحی شبکه تامین و کمینه کردن گاز CO ₂
3	برادران و صفری	2019	طراحی زنجیره تامین برای کمینه کردن گاز دی اکسید کربن با بازیافت پودر ضایعات
4	اسیرو و همکاران	2018	همتراز سازی طرح زنجیره تامین برای تقویت انعطاف پذیری
5	موناستوری	2018	استحکام زنجیره های تامین: چالش ها و فرصت ها
6	کینا و ویرما	2018	-مدیریت لجستیک در زنجیره ی عرضه قیمت گذاری و مصوبات موجودی در
7	لی و همکاران	2018	زنجیره تامین مواد غذایی با وقفه در تولید و کنترل وخامت
8	هووو همکاران	2018	پژوهشی با عنوان تاثیر عملیاتها و استراتژیهای زنجیره تامین بر یکپارچگی و عملکرد
9	حسناج و جانسون	2018	مدیریت زنجیره تامین - راهی برای دستیابی به اقتصاد دایره ای
10	براون و همکاران	2018	مطالعه موردی تحلیل توانمندی ها برای بهبود کارایی مواد در زنجیره های تولید تولید
11	لوتیز و همکاران	2018	بررسی فناوری و صنعت برای فعال کردن شیوه های اقتصاد مدور در یک زمینه تولید (مدل کسب و کار)
12	نیورونگ و اولسن	2016	اقتصاد کلان: آیا در یک بسته محصولی بسته باشد یا نه؟ ارزیابی چرخه آلوده‌نوی با استفاده از عناصر آلیاژی
13	یینگ و لی جون	2014	بررسی مدیریت زنجیره تامین سبز بر اساس اقتصاد مدور
14	صبری و بیامون	2013	بررسی شبکه زنجیره تامین شامل تامین کنندگان، کارخانجات، مراکز توزیع و نواحی تقاضا
15	تساریس و پاپاجورجیو	2013	بهینه یک شبکه تولید تخصیص و توزیع با توجه به محدودیتهای مالی و عملیاتی

16	لیو و پاپاگورگیو	2013	بهینه یک شبکه تولید تخصیص و توزیع با توجه به محدودیتهای مالی و عملیاتی
17	چن و لی	2013	زنجیره تامینی را متشکل از تعدادی مراکز تولید، مراکز توزیع و خرده فروشی
18	اوزدمیر و همکاران	2012	مدل طراحی شبکه چند محصولی
19	جیارما و پیرلوکل	2012	مدل یکپارچه تولید-توزیع از نوع احتمالی
20	چن سویتی	2012	طراحی شبکه لجستیک معکوس شامل تسهیلات جمع آوری و بازرسی، احیا و انهدام
21	کانان و همکارانش	2012	مدل شبکه ای زنجیره تأمین بسته چند مرحله ای چند محصولی برای مطالعه کاربرد بهینه کالاهای بازگشتی
22	وانگ و سودر	2012	مدل برنامه ریزی عدد صحیح برای طراحی شبکه لجستیک حلقه بسته
23	جیارمن و پیرکول	2011	زنجیره تأمین شامل تأمین کنندگان، کارخانجات، مراکز توزیع و نواحی تقاضا
24	ییلماز و کاتی	2011	مسئله برنامه ریزی استراتژیک را برای یک شبکه تولید توزیع سه مرحله ای
25	دلفی فاب	2011	مسئله برنامه ریزی استراتژیک را برای یک شبکه تولید توزیع سه مرحله ای
26	پارک و همکاران	2010	مدل برای طراحی یک زنجیره تامین سه سطحی از تأمین کنندگان و مراکز توزیع و خرده فروشان
27	لی و همکاران	2010	مدل تخصیص ظرفیت برای یک زنجیره تامین سه سطحی از تأمین کنندگان و تولیدکنندگان و مراکز توزیع
28	لیکن و وندال	2010	مدل خطی صحیح مختلط

جدول (2): شاخص ها به صورت ذیل در نظر گرفته شده است:

شاخص ها

نام نویسنده	هزینه	کیفیت	زمان	سود
رضانیا و موسی زاده	×			×
محمدی و سلیمانی	×	×		
برادران و صفری	×	×		
اسیرو و همکاران	×			×
موناستوری			×	
کینا و ویرما	×		×	×

مدیریت عدم قطعیت حاکم بر زنجیره تأمین و داشتن اعتماد کافی به نتایج، برنامه ریزی قابل اتکا باید انجام شود تا ریسک تصمیم‌گیری کاهش یابد. یکی دیگر از مهم‌ترین اهداف زنجیره‌های تأمین پاسخ‌دهی به نیاز مشتریان با کمترین هزینه و بالاترین کیفیت، در زمان مورد انتظار می‌باشد. بنابراین، طراحی، مدیریت و پیاده‌سازی زنجیره‌های تأمین یکپارچه نه تنها می‌تواند مشکل مذکور را رفع نماید، بلکه می‌تواند سبب ایجاد مزیت رقابتی بلند مدت برای سازمان در بین رقبا باشد.

در دهه‌های 60 و 70 میلادی، سازمان‌ها و شرکت‌ها و کمپانی‌های بزرگ برای افزایش توان رقابتی خود تلاش زیادی نمودند تا با استانداردهای و بهبود فرایندهای داخلی خود محصولی با کیفیت بهتر و هزینه کمتر تولید و به بازار عرضه نمایند [30].

در دهه 80 میلادی با افزایش تنوع در الگوهای مورد انتظار مشتریان، سازمان‌ها به‌طور فزاینده‌ای به افزایش انعطاف‌پذیری در خطوط تولید و توسعه محصولات جدید برای جوابدهی به نیازهای مشتریان برآمدند. در دهه 90 میلادی به همراه بهبود در فرایندهای تولید و بکارگیری الگوهای مهندسی مجدد، مدیران بسیاری از صنایع به این نتیجه رسیدند که برای ادامه حضور در بازار تنها بهبود فرایندهای داخلی و انعطاف‌پذیری در توانایی‌های شرکت کافی نیست بلکه تأمین‌کنندگان قطعات و مواد نیز باید موادی با بهترین کیفیت و کمترین هزینه تولید نمایند. رفته رفته با گسترش سریع فناوری اطلاعات و بهبود فرایندهای سازمانها و با چنین نگرشی، رویکردهای زنجیره تأمین و مدیریت به وجود آمد و از طرف دیگر با توسعه سریع فناوری اطلاعات در سالهای اخیر و کاربرد وسیع آن در مدیریت زنجیره تأمین، بسیاری از فعالیت‌های اساسی مدیریت زنجیره با روش‌های جدید در حال انجام صورت گرفتن می‌باشد [27].

5- نوآوری و توصیه تحقیق

با بهینه‌سازی جریان کالا در این تحقیق می‌توان کارهای زیاد نمود یعنی در پژوهش‌های قبلی مرجوعی باز یافت می‌شوند و کالاهای از این مواد تولید می‌شود کالاهای درجه دو و سه است که از ارزش کالاهای تولید کم می‌کند و در بازتولید کالاها با سرعت بیشتر وارد زنجیره تأمین می‌گردد و جریان کالا بهتر و بیشتر انجام می‌شود. در بازتولید بهبود کارایی مواد در داخل شرکت و افزایش بهره‌وری مواد در زنجیره تأمین ایجاد می‌شود در تحقیقات قبلی مواد زائد و غیرقابل استفاده بیشتر تولید می‌شود ولی در این تحقیق از کمترین و کوچکترین قطعات و بخش‌های کالاهای برگشتی و خراب می‌توان استفاده بهینه نمود و با این کار بهروری زنجیره تأمین هم بالا می‌رود. در این تحقیق بر لزوم استفاده از قطعات و اجزاء سالم در بازتولید محصولات تأکید می‌شود و این بازتولید از همه کالاها در هر بخش از زنجیره تأمین باشد که قابل استفاده نیست به بخش بازتولید منتقل می‌شود و بازتولید می‌گردد در صورتی که در تحقیقات قبلی از کالاهای برگشتی از بخش‌های مصرفی به بخش باز یافت انتقال می‌یابد و در کل زنجیره تأمین برای مدیریت و بهینه

لی و همکاران		x			x
هووو همکاران			x		x
حسناج و جانسون			x	x	
براون و همکاران			x		x
لوتیز و همکاران			x		
نیورونینگ و اولسن			x		x
یینگ و لی جون			x	x	x
صبری و بیامون			x		
تساریس و پاپاجورجیو			x		
لیو و پاپاگورگیو			x		
چن و لی		x	x		x
اوزدمیر و همکاران			x		x
جیارما و پیرلوکل			x		
چن سوینتی			x		
کانان و همکارانش		x	x		
وانگ و سودر			x		
جیارمن و پیرکول		x	x		x
بیلماز و کاتی			x		
دلفی فاب		x	x		
پارک و همکاران			x		
لی و همکاران			x		x
لیکن و وندال			x		

4- اهمیت و ضرورت اجرای تحقیق

اهمیت و تاثیر زنجیره تأمین بر بازار رقابتی عصر حاضر و جنبه‌های مثبت بهینه‌سازی زنجیره‌ها موجب توجه محققان به شبکه‌های زنجیره تأمین شده است. زنجیره تأمین رو به جلو، جریان حرکت مواد و محصولات را از تأمین‌کنندگان به مشتریان در نظر می‌گیرد. زنجیره تأمین معکوس شامل جریان برگشت مواد و محصولات استفاده شده یا فروخته نشده مشتریان می‌باشد که به منظور باز یافت و یا استفاده مجدد به زنجیره تأمین برگشت داده می‌شوند. علاوه بر آن در محیط پر رقابت امروزی، سرعت بالای تغییرات، بر عدم قطعیت حاکم بر تصمیم‌گیری افزوده است. برای

اشتغال ایجاد شده و به حداکثر رساندن خاصیت ارتجاعی شبکه زنجیره تامین می باشد. [1].

محمدی و سلیمانی¹⁹ 1399 با طراحی مدلی از زنجیره تامین تحت شرایط عدم قطعیت در شرکت ایران ترانسفر به منظور تعیین راهبردهای مسئله شامل مکان یابی مراکز تولید، جمع آوری و بکارگیری ضایعات حاصل از محصولات تولیدی در جهت بهینه سازی و بهبود و کارایی عملکرد مدل مذکور و پیاده سازی آن در شرکت مذکور پرداخته اند [2].

برادران و صفری²⁰ 1398 با اجرای مدلی از شبکه زنجیره تامین حلقه بسته تحت شرایط عدم قطعیت و با توجه به مسائل زیست محیطی که در آن به تولید و بازیافت و امحاء ضایعات پرداخته شده است. کاربرد مدل پیشنهادی بازیافت بطری های شیشه ای با هدف کاهش هزینه تولید و حمل و نقل برای محصولات مختلف بوده و کاهش کل گاز دی اکسید کربن تولیدی (توجه به مسائل زیست محیطی) پرداخته است [3].

6- اهداف تحقیق

اهداف اصلی:

- ارائه ی یک مدل ریاضی چند هدفه برای بهینه سازی زنجیره تامین حلقه بسته تحت شرایط عدم قطعیت

اهداف فرعی:

- کمینه سازی زمان در سرویس دهی به مشتریان در زنجیره تامین بسته تحت شرایط عدم قطعیت

- حداکثر کردن موجودی انبار و مقدار تصمیم پذیرش در زنجیره تامین بسته تحت شرایط عدم قطعیت

- کمینه سازی هزینه و بیشینه کردن سود در کل شبکه در زنجیره تامین بسته تحت شرایط عدم قطعیت

اهداف کاربردی:

- کاهش هزینه ها و افزایش سود در زنجیره تامین با استفاده از کالاهای بازیافتی و بازدهی بالا زنجیره تامین کالاهای بازیافتی

- استفاده از اجزای خارج شده کالا های بازیافتی و بخش های سالم کالا های استفاده شده در زنجیره تامین

7- روش تحقیق

با توجه به این که تحقیق انجام شده به تحلیل و تبیین وضع موجود پرداخته است و مسیری را در قالب نظرسنجی پیموده است، بنابراین مطالعات توصیفی با رویکرد مدل سازی ریاضی، مهم ترین روش برای انجام این پژوهش است. هرچند در این تحقیق اصول مربوط به روش های گزینش نمونه و استنباط ها و تعمیم ها از نتایج درمورد تحقیق

سازی در امر تولید و حمل و نقل و توزیع برای رضایت مندی مشتری و باعث کاهش هزینه ها و افزایش سود می شود.

توصیه یک مدل دایره ای برای استفاده مجدد از دستگاه های الکترونیکی ضایعات، ادغام فن آوری های وب، تدارکات معکوس و تولید افزودنی برای حمایت از کارهای اقتصاد های مدور است. نتایج حاکی از تأثیر مثبتی از بهبود پایداری کسب و کار توسط دوباره وارد شدن زباله به زنجیره عرضه برای تولید محصولات به صورت تقاضا است. لوئیز¹⁴ همکاران (2018) پژوهشی با عنوان بررسی فناوری و صنعت برای فعال کردن شیوه های اقتصاد مدور در یک زمینه تولید (مدل کسب و کار) ارائه نمودند. هدف این مقاله بررسی این است که چگونه فناوری ها جدید و صنعت می توانند با اقتصاد های مدور یکپارچه سازی شوند تا یک مدل کسب و کار ایجاد شود که مواد زائد مانند زباله یا زباله الکترونیکی را مجدداً استفاده و بازیافت کند [39].

نیورینگ¹⁵ و ولسن¹⁶ (2016) پژوهشی با عنوان ارزیابی چرخه آلودمینیومی با استفاده از عناصر آلیاژی در اقتصاد مدور ارائه نمودند. بسته بندی، که بزرگترین منبع ضایعات آلودمینیوم در سطح جهانی است، نشان دهنده ی یک نقش کلیدی در انتقال به سمت اقتصاد مدور است. توصیه اصلی این است که ایده چند توابع واحد عملکردی را شامل شود. برای بهبود بیشتر عملکرد محیط زیست می تواند بخش را به سمت پیاده سازی اقتصاد مدور و در کل زنجیره تامین برای مدیریت و بهینه سازی در امر تولید پیش برد [17].

همچنین با استفاده از مدل دیگر زنجیره تامین برای مدیریت و بهینه سازی در امر تولید را با هدف کاهش هزینه کل پیش برد. کانان¹⁷ و همکارانش در سال 2012 یک مدل شبکه ای زنجیره تأمین بسته چند مرحله ای چند محصولی برای مطالعه کاربرد بهینه کالاهای بازگشتی ارائه کردند که در آن تصمیماتی در مورد تدارکات، تولید، توزیع، بازیافت و انهدام اتخاذ میشود. این مدل یک مدل MILP با هدف کمینه سازی هزینه کل میباشد که برای حل آن یک الگوریتم ژنتیک ابتکاری توسعه داده شده است [38,39].

در پژوهشی نوین که توسط رضانیا و موسی زاده¹⁸ در سال 1402 انجام گرفته با استفاده از مدل دیگر زنجیره تامین حلقه بسته (تولید میگو و بازیافت پودر ضایعات میگو) در شرایط عدم قطعیت و ارائه یک مدل ریاضی به دنبال حداقل رساندن هزینه کل شامل هزینه های احداث، حمل و نقل و قابلیت ردیابی، بیشینه سازی پایداری در بهبود مستمر و

¹⁴ Luiz

¹⁵ Nierorving

¹⁶ Olsen

¹⁷ Canan and et al

¹⁸ Rezanya and Mosavi

¹⁹ Baradaran and Safari

²⁰ Mohammadi and Solymani

\check{c}_{ijt} : هزینه ارسال هر واحد کالا از کارخانه i به انبار j در دوره زمانی t

\check{v}_{jt} : هزینه نگهداری هر واحد کالا در انبار j در دوره زمانی t

$\check{\delta}_{kjt}$: درآمد حاصل از ارسال و فروش هر واحد کالا به منطقه مشتری k از انبار j در دوره زمانی t

$\check{\alpha}_{kit}$: هزینه جمع آوری، ارسال و بازیافت کالای مصرفی توسط مراکز جمع آوری در منطقه مشتری k برای تولید مجدد کارخانه i در دوره زمانی t

\check{n}_{it} : زمان تهیه ماده اولیه برای کارخانه i در دوره زمانی t

\check{x}_{ijt} : زمان تولید و توزیع هر واحد کالا از کارخانه i به انبار j در دوره زمان t

\check{h}_{kjt} : زمان ارسال هر واحد کالا به منطقه مشتری k از انبار j در دوره زمانی t

\check{e}_{kit} : زمان جمع آوری، ارسال و بازیافت کالای مصرفی توسط مراکز جمع آوری در منطقه مشتری k برای تولید مجدد کارخانه i در دوره زمانی t

3-8 متغیرهای تصمیم

F_{it} : مقدار ماده اولیه استفاده شده برای کارخانه i در دوره زمانی t

Q_{ijt} : مقدار کالای ارسالی از کارخانه i به انبار j در دوره زمانی t

W_{jkt} : مقدار کالای ارسالی از انبار j به منطقه مشتری k در دوره زمانی t

h_{jt} : مقدار کالای نگهداری شده توسط انبار j در دوره زمانی t

R_{kit} : مقدار کالای بازیافتی فرستاده شده از منطقه مشتری k به کارخانه i در دوره زمانی t

4-8 اهداف و محدودیت‌ها

$$\text{Min} Z_1 = \sum_{k \in K} \sum_{i \in I} \sum_{t \in T} \check{\delta}_{kit} R_{kit} + \sum_{i \in I} \sum_{t \in T} \check{b}_{it} F_{it} + \sum_{i \in I} \sum_{j \in J} \sum_{t \in T} (\check{c}_{ijt} + \check{\rho}_{ijt}) Q_{ijt} + \sum_{j \in J} \sum_{t \in T} \check{v}_{jt} H_{jt} + \sum_{j \in J} \sum_{k \in K} \sum_{t \in T} \check{\delta}_{jkt} W_{jkt}$$

این تابع هدف مجموع هزینه‌های شبکه را کمینه می‌کند. هزینه‌ها به ترتیب عبارتند از: هزینه‌های آماده کردن محصولات برای تولید مجدد، هزینه تهیه ماده اولیه، هزینه تولید و ارسال کالا به انبارها، هزینه نگهداری در انبارها و هزینه ارسال به مناطق مشتریان.

$$\text{Min} Z_2 = \sum_{k \in K} \sum_{i \in I} \sum_{t \in T} \check{e}_{kit} R_{kit} + \sum_{i \in I} \sum_{t \in T} \check{n}_{it} F_{it} + \sum_{i \in I} \sum_{j \in J} \sum_{t \in T} \check{x}_{ijt} Q_{ijt} + \sum_{j \in J} \sum_{k \in K} \sum_{t \in T} \check{h}_{jkt} W_{jkt}$$

انتخاب شده رعایت می‌شود. جمع آوری اطلاعات از طریق مشاهدات میدانی و مطالعات کتابخانه‌ای (در خصوص گردآوری اطلاعات مربوط به ادبیات موضوع و پیشینه پژوهش از روش‌های کتابخانه‌ای (1-بررسی مبانی نظری و مرور بر ادبیات داخلی، بدست آوردن اطلاعات مورد نیاز از طریق بررسی کتابها، مقالات معتبر علمی، پایان نامه های کارشناسی ارشد و دکتری، بانک های اطلاعاتی وزارت راه و شهر سازی، بانک های اطلاعاتی مهندسی مشاور فعال در زمینه ساختمان، بانک های اطلاعاتی شبکه های اینترنتی، کتاب ها و مقالات موجود و جهت جمع آوری اطلاعات برای تایید یا رد فرضیه‌های پژوهش از روش میدانی استفاده می‌شود.)، مصاحبه حضوری با متخصصین و مطالعه اسناد و مدارک موجود صورت گرفت و در نهایت اطلاعات مورد آنالیز قرار گرفت.

تجزیه و تحلیل داده ها با نرم افزار MATLAB انجام می‌گیرد. برای بهینه سازی مسائل مهندسی مدل ریاضی بر اساس مفروضات از دنیای واقعی توسعه داده می‌شود. در مرحله بعد اقدام به حل و تعیین جواب مدل می‌شود. نرم افزار متلب به واسطه برخورداری از زبان برنامه نویسی سطح بالا و محیط برنامه نویسی قوی، مدلسازی، آنالیز داده و محاسبات عددی مناسب است. نرم افزار متلب قابلیت کد نویسی و بهینه سازی و جستجو را دارا می‌باشد.

8- مدلسازی ریاضی

مدل برنامه‌ریزی خطی عدد صحیح مختلط برای طراحی شبکه زنجیره تأمین حلقه بسته با اهداف حداقل کردن هزینه و حداقل کردن زمان تاخیر و تاخیر محصول از تولید کننده به توزیع کننده ارائه می‌گردد.

7-8 نمادها

I : مجموعه کارخانه‌ها ($i=1, 2, \dots, I$)

J : مجموعه انبارها ($j=1, 2, \dots, J$)

K : مجموعه مناطق مشتریان ($k=1, 2, \dots, K$)

T : مجموعه دوره‌های زمانی ($t=1, 2, \dots, T$)

2-8 پارامترها

s_j : حداکثر ظرفیت انبار j

N_i : حداکثر ظرفیت تولید کالای کارخانه i

M_j : حداکثر کالای فرستاده شده از انبار j به مناطق مشتریان

\check{D}_{kt} : تقاضای مشتری k در دوره زمانی t

\check{D}_{it} : هزینه تهیه ماده اولیه برای کارخانه i در دوره زمانی t

$\check{\rho}_{ijt}$: هزینه تولید هر واحد کالا در کارخانه i برای انبار j در دوره زمانی t

$$N_i \geq M_j \quad \forall i \in I; \forall t \in T$$

این محدودیت این را نشان می‌دهد که حداکثر ظرفیت تولید کالای کارخانه باید برابر یا بیشتر با حداکثر کالای فرستاده شده از انبار به مناطق مشتریان باشد.

$$\check{b}_{it} \geq \check{\alpha}_{kit} \quad \forall i \in I; \forall t \in T$$

این محدودیت این را نشان می‌دهد که با باید هزینه تهیه ماده اولیه برای کارخانه برابر یا بیشتر با هزینه جمع آوری، ارسال و بازیافت کالای مصرفی توسط مراکز جمع آوری در منطقه مشتری برای تولید مجدد کارخانه باشد.

$$\check{p}_{ijt} \geq \check{\alpha}_{kit} \quad \forall i \in I; \forall t \in T$$

این محدودیت این را نشان می‌دهد که هزینه تولید هر واحد کالا در کارخانه باید برابر یا بیشتر با هزینه جمع آوری، ارسال و بازیافت کالای مصرفی توسط مراکز جمع آوری در منطقه مشتری برای تولید مجدد کارخانه باشد.

$$S_j \geq N_i \quad \forall j \in J; \forall t \in T$$

این محدودیت این را نشان می‌دهد که حداکثر ظرفیت در انبار باید برابر یا بیشتر از حداکثر ظرفیت تولید کالای کارخانه باشد.

8-6 یافته‌ها

8-6-1 مقدار پارامترهای ورودی

جدول (3): اطلاعات مکان‌های کاندید انبار عبوری

	N ⁶	N7	N8
Fo	120	150	210
CAPo	1500	1700	2200

جدول (4): تعداد ماشین‌های موجود در هر انبار عبوری و ظرفیت هر نوع

وسیله نقلیه

	Mk ⁶	Mk7	Mk8	Qk	Ck
K ¹	4	6	3	520	22
K ²	6	5	4	600	25

جدول (5): حجم هر نوع کالا

	r1	r2	r3
Br	5	9	7

جدول (6): ماتریس قابلیت حمل هر وسیله نقلیه بسته به نوع کالا

	r1	r2	r3
K1	1	1	0

این تابع هدف نیز مجموع زمان‌های ارسال شبکه را کمینه می‌کند. زمان‌ها به ترتیب عبارتند از: زمان آماده کردن محصولات برای بازیافت و تولید مجدد، زمان تهیه ماده اولیه، زمان تولید و ارسال کالا به انبارها و زمان ارسال کالا به مناطق مشتری.

5-8 محدودیت‌ها

$$\sum_{j \in J} W_{jkt} \geq \check{D}_{kt} \quad \forall k \in K; \forall t \in T$$

این محدودیت این را نشان می‌دهد که مقدار کالای فرستاده شده به هر منطقه مشتری حداقل باید برابر تقاضای آن منطقه باشد.

$$H_{jt} \leq S_j \quad \forall j \in J; \forall t \in T$$

این محدودیت این را نشان می‌دهد که مقدار کالای نگهداری شده در هر انبار حداکثر باید برابر ظرفیت آن انبار باشد.

$$\sum_j Q_{ijt} \leq N_i \quad \forall i \in I; \forall t \in T$$

این محدودیت حداکثر ظرفیت تولید هر کارخانه را نشان می‌دهد.

$$\sum_k W_{jkt} \leq M_j \quad \forall j \in J; \forall t \in T$$

این محدودیت حداکثر مقدار کالایی که هر انبار می‌تواند به مناطق مشتریان ارسال کند را نشان می‌دهد.

$$\sum_{j \in J} Q_{ijt} \leq F_{it} + \sum_{k \in K} R_{Kit(t-1)} \quad \forall i \in I; \forall t \in T$$

این محدودیت این را نشان می‌دهد که کالای تولید شده در هر کارخانه باید کوچکتر یا مساوی با مقدار ماده اولیه موجود در هر کارخانه باشد و کالای بازیافتی به صورت ماده اولیه برای تولید مجدد کارخانه فرستاده می‌شود.

$$\sum_i Q_{ijt} \leq H_{j(t-1)} + \sum_k W_{jkt} \quad \forall j \in J; \forall t \in T$$

این محدودیت این را نشان می‌دهد که مقدار کالای نگهداری شده در هر انبار باید کوچکتر یا مساوی با مجموع مقدار کالای دریافتی و نگهداری شده در دوره قبل منهای مقدار کالای ارسال شده از انبار در آن دوره باشد.

$$\sum_j W_{jkt} - \sum_i R_{Kit} \geq 0 \quad \forall k \in K; \forall t \in T$$

این محدودیت این را نشان می‌دهد که حداکثر مقدار کالای بازیافتی باید برابر با کالای ارسال شده به مناطق مشتریان باشد.

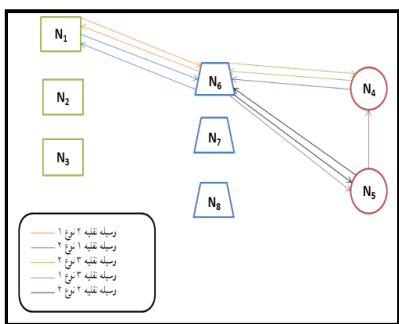
$$Q_{ijt}, W_{jkt}, R_{Kit}, H_{jt}, F_{it} \geq 0 \quad \forall k \in K; \forall t \in T$$

در این محدودیت متغیرهای پیوسته غیر منفی ارائه می‌گردد.

سجاد جلالی فر و همکاران / ارائه ی یک مدل ریاضی چند هدفه برای بهینه‌سازی زنجیره‌تامین حلقه بسته تحت شرایط عدم قطعیت با الگوریتم ژنتیک

N4	11	40	120	0	702	302	703	406
N5	102	160	132	702	0	302	608	255
N6	205	400	450	302	302	0	348	68
N7	402	490	450	703	608	348	0	98
N8	305	295	108	406	255	68	98	0

پس با توجه به داده‌ها تنها باز شدن انبار عبوری 6 بصره می‌باشد. در شکل زیر جواب به صورت شماتیک آوردم:

شکل (1): نمایی از مسیر حرکت وسیله نقلیه

مقدار بارگیری و تخلیه در نقاط بصورت زیر ارائه می‌شود:

جدول (10): مقدار کالای بارگیری شده توسط وسایل نقلیه در تأمین کنندگان و انبارهای عبوری

r=1						
	k=1,l=2, o=6	k=2,l=1, o=6	k=2,l=3, o=6	k=1,l=3, o=6	k=2,l=2, o=6	
N1	28	0	0	0	0	
N2	0	0	0	0	0	
N3	0	0	0	0	0	
N6	0	0	0	28	0	
r=2						
	k=1,l=2, o=6	k=2,l=1, o=6	k=2,l=3, o=6	k=1,l=3, o=6	k=2,l=2, o=6	
N1	26	0	0	0	0	
N2	0	0	0	0	0	

K2	0	1	1
----	---	---	---

جدول (7): ظرفیت هر تأمین کننده از هر نوع کالا

	r1	r2	r3
N1	65	85	62
N2	46	22	33
N3	52	66	45

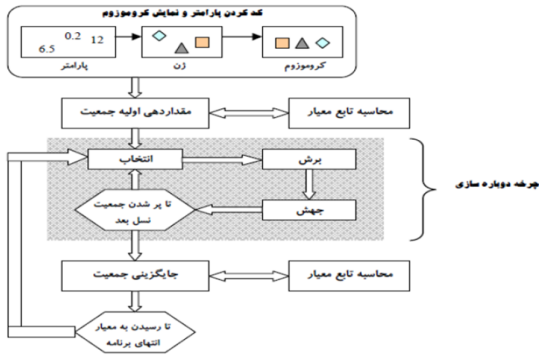
جدول (8): زمان انتقال بین نقاط با توجه به فاصله نقاط

	N1	N2	N3	N4	N5	N6	N7	N8
N1	0	108	95	87	86	25	48	151
N2	108	0	103	126	145	98	69	128
N3	98	103	0	89	98	65	126	56
N4	87	126	89	0	85	126	148	102
N5	86	145	98	85	0	85	69	68
N6	25	98	65	126	85	0	58	85
N7	48	69	126	148	69	58	0	46
N8	151	128	56	102	68	85	46	0

جدول (9): هزینه حمل بین نقاط

C1ij								
	N1	N2	N3	N4	N5	N6	N7	N8
N1	0	99	54	21	205	450	569	325
N2	99	0	27	55	305	560	589	405
N3	54	27	0	250	168	548	698	27
N4	21	55	250	0	896	486	890	56
N5	205	305	168	896	0	482	768	128
N6	450	560	548	486	482	0	487	205
N7	569	589	698	890	768	487	0	307
N8	325	405	27	56	128	205	307	0

C2ij								
	N1	N2	N3	N4	N5	N6	N7	N8
N1	0	80	42	11	102	205	402	305
N2	80	0	12	40	160	400	490	295
N3	42	12	0	120	132	450	450	108

شکل (2): دیاگرام بلوکی الگوریتم ژنتیک ساده

جدول (12): سطوح پارامترهای مسئله در سایز کوچک

سطوح	پارامترها
$U[150,300]$	هزینه حمل
$U[10,400]$	زمان بر اساس فاصله بین نقاط
$U[100,500]$	هزینه ثابت باز شدن هر انبار عبوری
$U[50,150]$	تقاضا
$U[300,700]$	ظرفیت هر نوع وسیله نقلیه
$U[5,9]$	حجم هر کالا
$U[100,200]$	حداکثر ظرفیت هر تأمین کننده
$U[1500,2000]$	ظرفیت هر انبار عبوری
$U[2,8]$	تعداد وسایل نقلیه از هر نوع
$U[10,40]$	مقدار کالای مرجوعی

7-8 مفروضات و پارامترهای الگوریتم

برای تنظیم الگوریتم‌ها، آزمایش‌های زیادی با مجموعه مقادیر مختلف پارامترها انجام گرفته است که در پایان با استفاده از مجموعه مقادیر زیر بهترین نتایج حاصل شده است:

7-8-1 الگوریتم ژنتیک

تعداد تکرارها، اندازه جمعیت، درصد جواب نخبه²¹ برای مسایل نمونه به ترتیب برابر با 500، 200 و 15% قرار داده شده است.

N3	0	0	0	0	0
N6	0	0	0	14	12
r=3					
	k=1,l=2, o=6	k=2,l=1, o=6	k=2,l=3, o=6	k=1,l=3, o=6	k=2,l=2, o=6
N1	0	24	0	0	0
N2	0	0	0	0	0
N3	0	0	0	0	0
N6	0	0	9	0	15

جدول (11): مقدار کالای تخلیه شده توسط وسایل نقلیه در مشتریان و

انبارهای عبوری

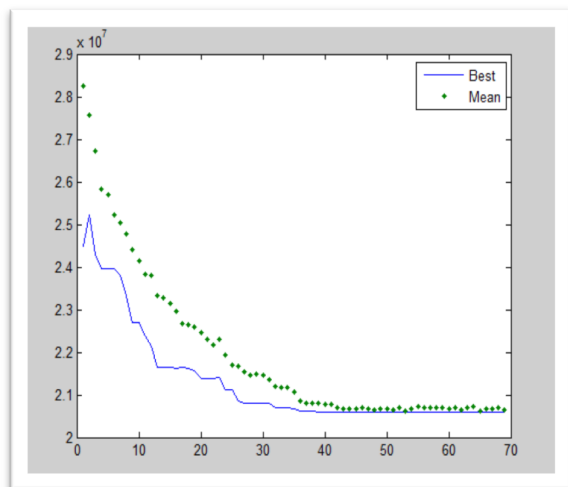
r=1					
	k=1,l=2, o=6	k=2,l=1, o=6	k=2,l=3, o=6	k=1,l=3, o=6	k=2,l=2, o=6
N6	28	0	0	0	0
N4	0	0	0	12	0
N5	0	0	0	۱۶	0
r=2					
	k=1,l=2, o=6	k=2,l=1, o=6	k=2,l=3, o=6	k=1,l=3, o=6	k=2,l=2, o=6
N6	26	0	0	0	0
N4	0	0	0	14	0
N5	0	0	0	0	12
r=3					
	k=1,l=2, o=6	k=2,l=1, o=6	k=2,l=3, o=6	k=1,l=3, o=6	k=2,l=2, o=6
N6	0	24	0	0	0
N4	0	0	9	0	0
N5	0	0	0	0	15

جدول (13): مقادیر پارامترهای الگوریتم GA

جدول (14): مقادیر به دست آمده از اجراهای متفاوت برای الگوریتم ژنتیک و لینگو

500	Population size
200	Number of generations
%15	Probability of elitism operator
%85	Probability of crossover operator
%15	Probability of mutation operator
30	Break condition

مدل برای ابعاد بزرگتر با استفاده از الگوریتم پیشنهادی حل گردیده است. با توجه به مقادیر جدول فوق الگوریتم در زمان معقول به جواب نزدیک به جواب بهینه رسیده است. الگوریتم پیشنهادی در حل مسایل با ابعاد خیلی کوچک به زمان محاسباتی بیشتری نسبت به نرم افزار بهینه‌سازی لینگو نیاز دارد. در حالی که در حل مسایل با افزایش ابعاد مسأله زمان محاسباتی الگوریتم پیشنهادی در قیاس با لینگو به مراتب کمتر می‌شود. بنابراین، در این مثالها مشخص شد که الگوریتم می‌تواند در فاصله زمانی بسیار کمتر نسبت به LINGO در مسائل مقیاس بزرگ، به جواب قابل قبول دست پیدا کند.

شکل (3): همگرایی الگوریتم ژنتیک ارائه شده

Algorithm GA			Lingo		ردیف
t(s)	f_{avr}	f_{best}	t(s)	f_{opt}	
2.5	228064	228064	1	18492	1
2.6	184191	184191	2	168615	2
3.2	181852	170088	5	150884	3
3.8	233686	230697	6	214145	4
4.3	182340	173445	3	93231	5
5.6	183272	172257	15	147074	6
5.4	202645	181937	27	218288	7
6.9	212342	188937	436	192239	8
9.3	362652	335383	-	-	9
14.3	988082	854963	-	-	10
16.4	1203547	1123973	-	-	11
24.1	2359474	2140080	-	-	12
46	1511535	1423249	-	-	13
57.4	3127420	3023791	-	-	14
68	2147112	2007377	-	-	15
71.7	4271063	4128562	-	-	16
194	6855864	6525810	-	-	17
186	9454502	8965668	-	-	18
417	19332202	18287658	-	-	19
647	23202377	22170352	-	-	20

²¹ Elite count

سازمان گردد. به منظور مواجهه با مشکل مذکور، یک مدل بهینه‌سازی جدید در این مقاله معرفی گردیده است. برخلاف تحقیقات گذشته، مدل پیشنهادی، طراحی شبکه‌های مستقیم و معکوس را به طور همزمان بهینه‌سازی می‌نماید. این مدل، به صورت کارا، شبکه‌ای با پاسخگویی بالا و اثربخش از نظر هزینه را، تحت اختلالات جزئی و غیر جزئی ایجاد می‌کند، به واسطه عدم قطعیت ذاتی پارامترهای ورودی در چنین مساله‌ای از یک مدل برنامه‌ریزی امکانی کارا برای مقابله با عدم قطعیت‌ها بهره گرفته شده است. همچنین، یک مطالعه موردی مرتبط با صنعت خودروسازی به کار گرفته شده است تا اثربخشی مدل ارائه شده و کیفیت بالای مدل برنامه‌ریزی پیشنهاد شده، نمایش داده شود. در اکثر تحقیقات انجام شده در حوزه طراحی شبکه‌های پایا، هدف کمینه‌کردن مجموع هزینه کلی زنجیره تامین و هزینه‌های اضافی ناشی از اختلالات بوده است. در صورتی که توجه به اهداف دیگر مانند پاسخگویی و مسئولیت اجتماعی در کنار تابع هزینه می‌تواند منجر به خروجی‌های ارزشمند و کاربردی گردد. بنابراین، توسعه مدل‌هایی با قابلیت‌های مذکور، می‌تواند به عنوان یک خط مشی جذاب برای تحقیقات آینده در نظر گرفته شود.

برای تحویل بموقع تقاضا به مشتریان و کاهش هزینه‌ها، انبار عبوری نقش کلیدی را ایفا می‌کند. تحویل بموقع تقاضا از موضوعات بسیار مهم در طراحی زنجیره تامین ناب می‌باشد. در حالت کلی زنجیره تامین به عنوان یکی از مهم‌ترین حوزه بهینه‌سازی به حساب می‌آید. در این پایان نامه مدل مکانیابی - مسیریابی انبار عبوری با در نظر گرفتن چندین انبار عبوری و حالت چند کالائی و قابلیت تحویل در چند بار توسعه داده شد که هدف از طراحی مدل، حداقل‌سازی هزینه‌های انبارهای عبوری و هزینه‌های حمل و نقل می‌باشد. از عمده‌ترین مفروضات مساله می‌توان به چندمحصولی، در نظر گرفتن چندین انبار عبوری، تحویل و برداشت محموله‌ها در چند بار و وسایل نقلیه متفاوت اشاره کرد. از طرفی چون این مساله از پیچیدگی محاسباتی زمان زیادی برخوردار است، در گروه مسائل سخت NP-Hard دسته‌بندی می‌گردد. به همین جهت از الگوریتم فراابتکاری ژنتیک جهت حل مدل توسعه داده شده استفاده گردید. در تحقیق حاضر، همبستگی بین تقاضای غیر قطعی و قیمت فروش نادیده گرفته شده است. یکی از مسائل مهم در پیش بینی تقاضا، لحاظ نمودن اثرات متقابل قیمت و تقاضا است. با توجه به غیر قطعی فرض نمودن تقاضا، می‌توان پارامترهای توزیع فرض شده تقاضا را بصورت تابعی از قیمت فروش به علاوه مقداری اغتشاش مدل نمود. نوع تابعی که پارامتر توزیع تقاضا را بر حسب قیمت بیان می‌کند، می‌تواند خطی و یا غیر خطی باشد. یکپارچه نمودن

همان طور که در نمودار فوق مشاهده می‌شود، الگوریتم بعد از 40 بار تکرار همگرا می‌شود و نیازی به تعداد تکرارهای بیشتر نمی‌باشد.

8-8 مقایسه نتایج الگوریتم ژنتیک و لینگو

برای طراحی روش فرا ابتکاری ژنتیک از نرم افزار متلب استفاده شده است. هر یک از مسائل 10 بار به صورت تصادفی اجرا شده است. در مسائل به ارائه نتایج محاسباتی حاصل از مسائل منتخب با ابعاد بزرگتر می‌پردازیم. از آنجا که لینگو قادر به حل مدل با ابعاد بزرگتر نیست، ما از الگوریتم پیشنهادی جهت حل مدل استفاده کردیم. هدف از انجام این آزمون، تعیین نحوه عملکرد الگوریتم‌های پیشنهادی در شرایط مختلف می‌باشد.

9- نتیجه‌گیری

مدل‌ها با فرضیات اساسی نظیر عدم قطعیت در تقاضا برای محصولات مختلف، عدم قطعیت در تامین، زمان تدارک و نیز پارامترهای هزینه‌ای و قوانین و مقررات زیست محیطی حاکم بر زنجیره‌های تامین چند ملیتی مدل شده بودند. برای ارزیابی کارایی و کاربردپذیری مدل‌ها، مثال‌های عددی متنوع و مطالعه موردی ارائه شد و همچنین تحلیل حساسیت‌های مختلفی برای اعتبارسنجی مدل‌ها صورت گرفت. نتایج محاسباتی بدست آمده از یک مجموعه داده‌های واقعی نشان داد که مدل اول می‌تواند مفاهیمی نظیر رضایتمندی مشتریان را بصورت یکپارچه و همزمان با تصمیمات تاکتیکی تولید در نظر بگیرد. مدل دوم و سوم نیز با معرفی مفهوم بهره‌وری نیروی کار، ضمن یکپارچه نمودن تصمیمات مربوط به مدیریت منابع انسانی، برنامه کلی تولید صورت گرفته را در مواجهه با عدم قطعیت‌های موجود در تقاضا منعطف تر ساخت. مدل چهارم نشان داد چگونه مقررات و قوانین بین المللی نظیر مقررات زیست محیطی، انتشار گازهای گلخانه‌ای و پسماندهای صنعتی، می‌تواند ساختارهای برنامه کلی را تحت الشعاع قرار دهد و نیز در نظر گرفتن توابع غیر خطی واقعی برای تخفیف و کمبود، مدل‌هایی واقع بینانه تر ایجاد می‌کند و تصویر شفاف تری نسبت به آنچه در آینده بر اثر تحقق سناریوهای مختلف رخ خواهد داد، ارائه می‌دهد.

در طول دهه‌های اخیر، وقوع اختلالات غیر مترقبه و مساله مقابله با آنها، به یک چالش بزرگ برای مدیران سازمانها تبدیل شده است. بر این اساس، توجه به این مساله در طراحی شبکه‌های زنجیره تامین می‌تواند منجر به نتایج مثبت بلند مدت و اتخاذ تصمیماتی با کیفیت بالاتر، برای

<https://doi.org/10.1016/j.respol.2018.08.005>

[12]. Coenen, J., van der Heijden, R.E.C.M., van Riel, A.C.R. (2018). **Understanding Approaches to Complexity and Uncertainty in Closed-Loop Supply Chain Management: Past Findings and Future Directions.** Journal of Cleaner Production 201, 1–13. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.07.216>

[13]. Cui, Y.Y., Guan, Z., Saif, U., Zhang, L., Zhang, F., Mirza, J. (2017). **Close Loop Supply Chain Network Problem with Uncertainty in Demand and Returned Products: Genetic Artificial Bee Colony Algorithm Approach.** Journal of cleaner production 162, 717–742.

[14]. Dai, Z., Li, Z. (2017). **Design of a Dynamic Closed-Loop Supply Chain Network Using Fuzzy Bi-Objective Linear Programming Approach.** Journal of Industrial and Production Engineering 34, 330–343. <https://doi.org/10.1080/21681015.2017.1305994>

[15]. Fathollahi Fard, A.M., Hajaghaei-Keshтели, M. (2018). **A Tri-Level Location-Allocation Model for Forward/Reverse supply chain.** Applied Soft Computing 62, 328–346. <https://doi.org/10.1016/j.asoc.2017.11.004>

[16]. footprints in remanufacture under multiple uncertainties. Journal of Cleaner Production 211, 1127–1140.

[17]. Ghahremani-Nahr, J., Kian, R., Sabet, E. (2019). **A Robust Fuzzy Mathematical Programming Model for 36 the Closed-Loop Supply Chain Network Design and a Whale Optimization Solution Algorithm.** Expert Systems with Applications 116, 454–471. <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2018.09.027>

[18]. Gholipour, A., Paydar, M.M., Safaei, A.S. (2019). **A Faucet Closed-Loop Supply Chain Network Design Considering Used Faucet Exchange Plan.** Journal of Cleaner Production 235, 503–518. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.06.346>

[19]. Ghomi-Avili, M., Jalali Naeini, S.G., Tavakkoli-Moghaddam, R., Jabbarzadeh, A. (2018). **A Fuzzy Pricing Model for a Green Competitive Closed-Loop Supply Chain Network Design in the Presence of Disruptions.** Journal of Cleaner Production 188, 425–442. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.03.273>

[20]. Govindan, K., Mina, H., Esmaili, A., Gholami-Zanjani, S.M. (2020). **An Integrated Hybrid Approach for Circular supplier selection and Closed loop Supply Chain Network Design under Uncertainty.** Journal of Cleaner Production 242, 118317. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.118317>

[21]. Halevi, G., Moed, H., Bar-Ilan, J. (2017). **Suitability of Google Scholar as a Source of Scientific Information and as a Source of Data for Scientific Evaluation—Review of the Literature.** Journal of Informetrics 11, 823–834.

[22]. Jeehoonian, M., Kazemi Zanjani, M., Gendreau, M. (2017). **Closed-Loop Supply Chain Network Design under Uncertain Quality Status: Case of Durable Products.** International Journal of Production Economics, Closed Loop Supply Chain (CLSC): Economics, Modelling, Management and Control 183, 470–486. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2016.07.023>

[23]. Jindal, A., Sangwan, K.S. (2017). **Multi-Objective Fuzzy Mathematical Modelling of Closed-Loop Supply Chain Considering Economical and Environmental Factors.** Ann Oper Res 257, 95–120. <https://doi.org/10.1007/s10479-016-2219-z>

[24]. Kim, J., Chung, B.D., Kang, Y., Jeong, B. (2018). **Robust Optimization Model for Closed-Loop Supply Chain Planning under Reverse Logistics Flow and Demand Uncertainty.** Journal of Cleaner Production S0959652618318079-.

[25]. Liao, H., Deng, Q. (2018). **A Carbon-Constrained EOQ Model with Uncertain Demand for Remanufactured Products.** Journal of cleaner production 199, 334–347.

[26]. Liao, H., Deng, Q., Shen, N. (2019). **Optimal remanufacture-up-to strategy with uncertainties in acquisition quality, quantity, and market demand.** Journal of Cleaner Production 206, 987–1003.

تصمیمات استراتژیک با تصمیمات تاکتیکی/عملیاتی، به‌عنوان مثال در بحث مدیریت پسماندهای صنعتی و انتشار گازهای گلخانه‌ای، مدل‌های پیشنهادی ارائه شده تنها می‌تواند تا یک سطحی منجر به صرفه‌جویی شود. میزان صرفه‌جویی بیشتر می‌تواند با تصمیمات استراتژیک و کلان نظیر احداث سیستم‌های تصفیه و یا ارتقاء تکنولوژیکی فرآیندهای ساخت و تولید همراه گردد. از طرفی تصمیمات استراتژیک دیگر نظیر احداث کارخانه‌های تولیدی، عرضه‌کننده و تأمین‌کننده جدید بسیار جالب توجه خواهد بود. همچنین می‌توان از سایر روش‌های فراابتکاری هدفه مانند MOPSO, TABU search, scatter search و غیره نیز جهت اجرای مدل استفاده کرد.

منابع و ماخذ

[1] برادران، وحید. صفری، زهرا. (1398). ارائه یک مدل مکان یابی دو هدفه برای طراحی شبکه زنجیره تامین حلقه و بسته تحت شرایط عدم قطعیت، فصلنامه علمی مطالعات مدیریت صنعتی، سال هفدهم، شماره 54 ص 223-263

[2] رضائیان، آرین. محمد موسی زاده، محمد. (1402) طراحی شبکه تاب آور زنجیره تامین حلقه بسته مواد غذایی در شرایط عدم قطعیت تقویت خاصیت ارتجاعی زنجیره، « نشریه علمی مدیریت زنجیره تامین » سال بیست و پنجم، شماره 79، تابستان 1402؛ ص 49-6

[3] محمدی، مهسا. حامد سلیمانی، حامد. (1399). بررسی زنجیره تأمین حلقه باز و حلقه بسته تحت شرایط عدم قطعیت، نشریه علمی چشم انداز مدیریت صنعتی، سال دهم، شماره 38، ص 53

[4]. Amin, S.H., Zhang, G., Akhtar, P. (2017). **Effects of Uncertainty on a Tire Closed-Loop Supply Chain Network.** Expert Systems with Applications 73, 82–91. <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2016.12.024>

[5]. Apriliyanti, I.D., Alon, I. (2017). **Bibliometric Analysis of Absorptive Capacity.** International Business Review 26, 896–907. <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2017.02.007>

[6]. Asim, Z., Jalil, S.A., Javaid, S. (2019). **An Uncertain Model for Integrated Production-Transportation Closed-Loop Supply Chain Network with Cost Reliability.** Sustainable Production and Consumption 17, 298–310

[7]. Babaveisi, V., Paydar, M.M., Safaei, A.S. (2018). **Optimizing a Multi-Product Closed-Loop Supply Chain Using NSGA-II, MOSA, and MOPSO Meta-Heuristic Algorithms.** Journal of Industrial Engineering International 14, 305–326.

[8]. Badri, H., Fatemi Ghomi, S.M.T., Hejazi, T.-H. (2017). **A Two-Stage Stochastic Programming Approach for Value-Based Closed-Loop Supply Chain Network Design.** Transportation Research Part E: Logistics 34 and Transportation Review 105, 1–17. <https://doi.org/10.1016/j.tre.2017.06.012>

[9]. Braz, A.C., De Mello, A.M., de Vasconcelos Gomes, L.A., de Souza Nascimento, P.T. (2018). **The Bullwhip effect in Closed-Loop Supply Chains: A Systematic Literature Review.** Journal of Cleaner Production 202, 376–389.

[10]. Buyer-specific versus uniform pricing in a closed-loop supply chain with third-party remanufacturing. European Journal of Operational Research 273, 548–560.

[11]. Chen, K., Zhang, Y., Fu, X. (2019). **International Research Collaboration: An Emerging Domain of Innovation Studies?.** Research Policy 48, 149–168.

- Program Considering Rebound, Consumer Behavior, and Government Policies.** *Applied Energy* 233–234, 44–61.
<https://doi.org/10.1016/j.apenergy.2018.10.032>
- [38]. Safarzadeh, S., Shadrokh, S., Salehian, A. (2018). **A Heuristic Scheduling Method for the Pipe-Spool Fabrication Process.** *Journal of Ambient Intelligence and Humanized Computing* 9.
<https://doi.org/10.1007/s12652-018-0737-z>
- [39]. Safarzadeh, S., Rasti-Barzoki, M., 2018. **A modified lexicographic semi-order model using the best-worst method.** *Journal of Decision Systems* 27, 78–91.
<https://doi.org/10.1080/12460125.2018.1498046>
- [40]. Sahebjamnia, N., Fard, A.M.F., Hajiaghahi-Keshteli, M. (2018). **Sustainable Tire Closed-Loop Supply 41 Chain Network Design: Hybrid Metaheuristic Algorithms for Large-Scale Networks.** *Journal of Cleaner Production* 196, S0959652618315981-.
- [41]. Wu, G.-H., Chang, C.-K., Hsu, L.-M. (2018). **Comparisons of Interactive Fuzzy Programming Approaches for Closed-Loop Supply Chain Network Design under Uncertainty.** *Computers & Industrial Engineering* 125, 500–513.
<https://doi.org/10.1016/j.cie.2018.09.022>
- [42]. Wu, K.J., Tseng, M.L., Chiu, A.S.F., Ming, K.L. (2016). **Achieving Competitive Advantage through Supply Chain Agility under Uncertainty: A Novel Multi-Criteria Decision-Making Structure.** *International Journal of Production Economics* 190. Wu, X., Zhou, Y., 2019.
<https://doi.org/10.1016/j.ejor.2018.08.028>
- [43]. Yildizbaşı, A., Çalik, A., Paksoy, T., Farahani, R.Z., Weber, G.W. (2018). **Multi-Level Optimization of an Automotive Closed-Loop Supply Chain Network with Interactive Fuzzy Programming Approaches.** *Technological and Economic Development of Economy* 24, 1004–1028.
- [44]. Zhen, L., Huang, L., Wang, W. (2019). **Green and Sustainable Closed-Loop Supply Chain Network Design under Uncertainty.** *Journal of Cleaner Production* 227, 1195–1209.
<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.04.098>
- [27]. Liao, H., Deng, Q., Wang, Y., Guo, S., Ren, Q. (2018). **An Environmental Benefits and Costs Assessment Model for Remanufacturing Process under Quality Uncertainty.** *Journal of Cleaner Production* 178, 45– 58.
- [28]. Liao, H., Shi, Y., Liu, X., Shen, N., Deng, Q. (2019). **A Non-Probabilistic Model of Carbon.**
- [29]. Li, X., Ma, E., Qu, H. (2017). **Knowledge Mapping of Hospitality Research – A Visual Analysis Using Cite Space.** *International Journal of Hospitality Management* 60, 77 – 93.
<https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2016.10.006>
- [30]. Ma, H., Li, X. (2018). **Closed-Loop Supply Chain Network Design for Hazardous Products with Uncertain Demands and Returns.** *Applied Soft Computing* 68, 889–899.
<https://doi.org/10.1016/j.asoc.2017.10.027>
- [31]. Min, H., Yi, P., Guo, L., Shi, T. (2016). **A Modal Interval Based Genetic Algorithm for Closed-loop Supply Chain Network Design under Uncertainty.** *Ifac Papersonline* 49, 616–621.
- [32]. Min, H., Yi, P., Shi, T., Guo, L. (2018). **A Modal Interval Based Method for Dynamic Decision Model Considering Uncertain Quality of Used Products in Remanufacturing.** *Journal of Intelligent Manufacturing* 29, 925–935.
- [33]. Mohammed, F., Selim, S.Z., Hassan, A., Syed, M.N. (2017). **Multi-Period Planning of Closed-Loop Supply Chain with Carbon Policies under Uncertainty.** *Transportation Research Part D: Transport and Environment* 51, 146–172.
<https://doi.org/10.1016/j.trd.2016.10.033>
- [34]. Radhi, M., Zhang, G. (2016). **Optimal Configuration of Remanufacturing Supply Network with Return Quality Decision.** *International Journal of Production Research* 54, 1487–1502. <https://doi.org/10.1080/00207543.2015.1086034>
- [35]. Rad, R.S., Nahavandi, N. (2018). **A Novel Multi-Objective Optimization Model for Integrated Problem of Green Closed Loop Supply Chain Network Design and Quantity Discount.** *Journal of Cleaner Production* S0959652618316834-.
- [36]. Safarzadeh, S., Rasti-Barzoki, M. (2019). **A Game Theoretic Approach for Pricing Policies in a Duopolistic Supply Chain Considering Energy Productivity, Industrial Rebound Effect, and Government Policies.** *Energy* 167, 92–105.
<https://doi.org/10.1016/j.energy.2018.10.190>
- [37]. Safarzadeh, S., Rasti-Barzoki, M. (2019). **A Game Theoretic Approach for Assessing Residential Energy-Efficiency**

لطفا جدول 12 قابل رویت نیست تصحیح شود